

Anbefalinger for tilsyn med magasiner og udstillinger med museumsgenstande.

Formål:

Disse anbefalinger vedrører alene tilsyn af museernes samlinger i både udstilling og magasin og har til formål at forebygge og minimere skader på museumsgenstandene gennem et bevaringsorienteret tilsyn med både bygninger og genstande.

I Slots- og Kulturstyrelsens Krav og Anbefalinger til statsanerkendte museer (2016) anbefales museerne at inddrage "konserveringsfaglig ekspertise i bevaringsarbejdet, herunder til regelmæssigt opsyn med samlingen". Det anbefales endvidere, at der foreligger en plan for hvordan, hvor ofte og hvem, der skal udføre tilsynet, og hvor hurtigt, der skal rettes op på eventuelle mangler. Tilsynet bør afpasses efter lokalerne, disses indretning og tekniske installationer samt årstiderne.

Dele af tilsynet bør foretages regelmæssigt på alle lokaliteter – f.eks. overvågning af svingninger i luftfugtighed og angreb af skimmelse og skadedyr - og det arbejde kan f.eks. udføres af museets faste personale.

Hvis konservatoren ikke er del af museets faste stab, anbefales det at aftale et fast årligt besøg (eller hyppigere) af konservatoren, der gennemfører tilsynet og skriftligt samler op på rækken af nedenstående forhold i en logbog eller lignende.

Anbefalinger:

Konservatorens tilsyn kan omfatte følgende punkter (bemærk at flere af punkterne indgår i de forhold, som ønskes belyst ved konservatorudtalelser til museernes kvalitetsvurdering):

- Utætheder i bygningen, så som tag- og loftskader samt skader på vinduer – og bygningstilstand generelt
- Skader på rørinstallationer. (Skader kan undgås f.eks. ved installation af lækagealarmer/nødventiler men det udelukker dog ikke behovet for regelmæssigt tilsyn).
- Sikringsforhold herunder låsesystemer og alarmforhold og evt. lækage- eller andre tekniske alarmer kan gennemgås efter aftale. Interne procedurer for vedligehold, drift og respons registreres herunder tilstedeværelsen af beredskabs- og værdiredningsplaner (se *Anbefalinger for udarbejdelse af beredskabs- og værdiredningsplaner*).
- Tilstedeværelsen af brandalarmer herunder installation af ABA (Automatisk Brandalarmerings Anlæg), status og drift samt planer for brandøvelser registreres.
- Vurdering af indeklimaet d.v.s. den relative luftfugtighed, temperatur og luftkvalitet baseret på jævnlige målinger (se *Anbefalinger for klima* og *Anbefalinger for luftkvalitet*). Opsamling af klimadata for et helt år foretrækkes, da det giver et mere reelt og fuldstændigt billede af bygningens bevaringsmæssige "performance".

ANBEFALINGER 2021

- På baggrund af målingerne af klimaet vurderes om ventilations- og klimatiseringsanlæg fungerer som de skal og er dimensioneret korrekt.
- Klimamålingsudstyr bør efterses (herunder kalibreres) og aflæses efter en fastlagt rutine (se *Relativ luftfugtighed og udstyr til måling af relativ luftfugtighed og temperatur*).
- Vurdering af belysningsniveauet (se *Anbefalinger for lys*) omfatter karakteren af dagslys, belysningskilder, PIR-tænding (hvor lyset tænder automatisk ved bevægelse og slukker efter en vis tid), afskærmning/gardiner o. lign. Lysniveau måles (se *Anbefalinger for lys*), og UV-filtres duelighed efterprøves (se *UV-filtrering af vinduer og glaspartier på museer*).
- Vurdering af rengøringsniveauet, som skal forebygge forekomst af skadedyr samt ophobning af støv på genstande og i lokaler med genstande (se *Anbefalinger for rengøring på museer*).
Tilsynet bør registrere, at der ikke opstår rengøringskader på genstandene.
- Skadedyrsbelastningen vurderes ved undersøgelse af kritiske steder og ved eftersyn og skift af insektfælder (se *Anbefalinger for Integreret Skadedyrsbekæmpelse – IPM*) og fældernes indhold registreres evt. efter aftale med konservator.
- Eftersyn for angreb af skimmelsvamp og mug samt andre vækster. Ved konstatering af angreb rettes henvendelse til konservator eller bygnings sagkyndig.
- Tilsynet registrerer evt. forekomst af gamle skadedyrsbekæmpelsesmidler og deres farlighed.
- Filtre i ventilationsanlæg bør jævnligt efterses og eventuelt udskiftes. Museet skal have en serviceordning til disse anlæg.
- Vurdering af orden – der bør være ryddeligt og tilgængeligt i lokalerne. Magasiner bør ikke bruges til opbevaring af andet end kulturarvs genstande, da brug og håndtering af museumsgenstande og andet materiel er forskellig fra hinanden.
- Det årlige tilsyn kan munde ud i en rapport eller opsamles i en log, som indeholder en samlet vurdering og anbefalinger til forbedringer i forhold til ovenstående, hvor det skønnes nødvendigt. Tilstandsrapporten/loggen kan fungere som opfølgning på bevaringsplanen eller være en integreret del af denne (se *Anbefalinger for planlægning af bevaringsindsatsen på museer*).

Links:

Slots- og Kulturstyrelsens Krav og Anbefalinger til statsanerkendte museer (2016)
https://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Dokumenter/Museer/Museumsvirksomhed/Kvalitetsvurdering/Krav_og_anbefalinger_til_statsanerkendte_museer_-_final.docx.pdf

tilgået 10/5 2020

Slots- og Kulturstyrelsens Retningslinjer om konserveringsfaglige udtalelser ved kvalitetsvurderinger:
<https://slks.dk/omraader/kulturinstitutioner/museer/tilsyn-med-museer/kvalitetsvurdering/retningslinjer-for-konserveringsfaglige-udtalelser/>

tilgået 10/5 2020